

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands deltagande i verksamheten för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands deltagande i verksamheten för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) (RP 52/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Virpi Laukkanen, justitieministeriet
- statsåklagare Tuuli Eerolainen, Åklagarmyndigheten
- polisinspektör Taina Neira, Polisstyrelsen
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- inrikesministeriet
- Gränsbevakningsväsendet
- Tullen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om Finlands deltagande i verksamheten för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust). Lagen innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete. Bestämmelserna om informationsutbyte i förordningen om Eurojust samt i rådets beslut om digitalt informationsutbyte när det gäller terroristbrott ändrades 2023 så att medlemsstaternas rättsliga skyldighet att dela information om terroristbrott med Eurojust förtydligades i syfte att effektivisera informationsutbytet. Samtidigt överfördes bestämmelserna om informationsutbyte inom Eurojust gällande terroristbrott från rådets beslut till Eurojustförordningen. I förordningen gjordes dessutom de ändringar som Eurojusts nya ärendehanteringssystem förutsätter. Enligt förslaget ändras de bestämmelser i den nationella lagen som kompletterar förordningen till motsvarande delar.

Betänkande LaUB 10/2025 rd

Genom det direktiv som antogs samtidigt med ändringen av Eurojustförordningen uppdaterades bestämmelserna om skydd av personuppgifter i rådets beslut. Framöver tillämpas rådets beslut på informationsutbyte med Europol när det gäller terrorismärenden. Genomförandet av direktivet förutsätter inga ändringar i lagstiftningen.

I propositionen föreslås det dessutom att Eurojustlagens bestämmelse om mandatperioden för en assistent till den nationella medlemmen ändras så att den blir mer flexibel. Eurojustförordningen innehåller inga bestämmelser om längden på assistentens mandatperiod.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, dock senast den 1 november 2025, då tidsfristen för genomförandet av direktivet går ut.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen gäller ändringar av lagen om Finlands deltagande i verksamheten för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) (1232/2019, nedan Eurojustlagen). Lagen innehåller nationella bestämmelser som kompletterar Eurojustförordningen, dvs. förordning (EU) 2018/1727 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete. Förordningen är direkt tillämplig rätt. Den gällande nationella lag som kompletterar förordningen innehåller bestämmelser om bland annat den nationella medlemmen och dennes behörighet, de nationella kontaktpersonerna och den nationella samordningen och samarbetet i Eurojustärenden samt om den nationella medlemmens rätt att få uppgifter och behandla personuppgifter.

Bakgrunden till den aktuella propositionen är att bestämmelserna om informationsutbyte i Eurojustförordningen och i rådets beslut 2005/671/RIF om utbyte av information om terroristbrott ändrades 2023 genom förordning (EU) 2023/2131 så att medlemsstaternas rättsliga skyldighet att utbyta information om terroristbrott med Eurojust förtydligades för att effektivisera informationsutbytet. Samtidigt överfördes bestämmelserna om informationsutbyte inom Eurojust gällande terroristbrott från rådets beslut till Eurojustförordningen. I förordningen gjordes dessutom de ändringar som Eurojusts nya ärendehanteringssystem förutsätter. Enligt propositionen ska de bestämmelser i den nationella lagen som kompletterar förordningen ändras till motsvarande delar. De föreslagna ändringarna gäller 6 och 8 § i Eurojustlagen och förtydligar framför allt den rättsliga situationen.

Genom direktiv (EU) 2023/2123, som antogs samtidigt med ändringen av Eurojustförordningen, uppdaterades bestämmelserna om skydd av personuppgifter i rådets beslut. Till följd av ändringen av Eurojustförordningen ska rådets beslut i fortsättningen tillämpas på informationsutbyte om terrorismärenden endast med Europol. Enligt propositionen förutsätter genomförandet av direktivet inga ändringar i lagstiftningen.

I propositionen föreslås det dessutom att bestämmelsen i Eurojustlagen om mandatperioden för en assistent till den nationella medlemmen ändras så att den är högst fem år och att den kan förnyas (5 §). Enligt den gällande lagen är assistentens mandatperiod fem år och också den kan förnyas. Eurojustförordningen innehåller inga bestämmelser om assistentens mandatperiod utan bestämmelsen är en nationell lösning.

Betänkande LaUB 10/2025 rd

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Lagutskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 52/2025 rd utan ändringar.

Helsingfors 10.9.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Elisa Gebhard sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.